

Government Orders on the revision of Pay Scales. Student's representatives have been meeting me and the Chief Minister and also the Government Officer to urge acceptance of their demands. They were assured that their demands are already being considered by the Officers' Committee appointed by Government to go into the anomalies arising out of the recent pay revision. Inspite of this assurance, some of the students have gone on hunger strike. Sbri K.H. Hanumegowda & Shri K.R.S Naidu M.L As Vice Chancellor. University of Agricultural Sciences, Principal, Veterinary College, and Senior Officers of Government and myself visited the Hospital where the hunger strikers were admitted as in-patients on 24th June 1977. On being assured that their demands are under examination at the highest level, the student leaders broke their fast. The matters raised by them will be examined expeditiously and a decision taken very shortly.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು ನಾಯಡು —ಯಾವಾಗಲೂ ವಾಸ್ತವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಕ್ಟೀವ್ ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೀಡಿಯಸ್ ಸ್ಪೆಷ್ ಅಂತ ಹೇಳುವುದು ಮೂಮೂರಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಈ ವಿಚಾರ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಹ್ಯಾಮನ್ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನಿಗೆ 1000 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವೇತನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಬರೇ 700 ರೂಪಾಯಿ ವೇತನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ ತಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

SRI B. G. BANAKAR.—I know that and we are examining it. It will be done as early as possible.

Budget Estimate for 1977-78

Demands for grants

Demand Nos. 30, 31, 48, 49 and 58

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷೇಜಿಯವರೇ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಅಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾದಂಥ ಮಾನವಿ ಏನೆಂದರೆ ಇಂದು ಯಾವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಚುನಾಯಿತ ಪೀಠಿಕೆಗಳ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಅದಕಾರಣ ಈ ಖರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

10-00 A.M.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪದೇಪದೇ ಬರಗಾಲ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಈಡಾಗುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ಖಾತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಕರು ಉಚಿತವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಏನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಬೇಗ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಪ್ರಾಪ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಆಶ್ವಾಸವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯೇನು? ಯಾವಾಗ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ತಾವು ಅದನ್ನು ಕೇಳದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೆಳೆಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಭೂ ಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಅದು ಅನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಆಶೋತ್ತರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭೂ ಸೇನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನೆಂದರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಧ್ಯಾವಂತರು, ದೈಹಕಾರ್ಯ, ನೌಕರಿ ಇಲ್ಲದವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಏನಾದರು ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಭೂ ಸೇನೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದವರನ್ನು ಈ ಭೂ ಸೇನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತಹ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಭೂ ಸೇನೆಯನ್ನು ಹಾಲ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ, ದೇಶಶೇಷವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿವೃತ್ತರಾದಂಥವರು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಕೈಕಾಲು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಂತವರು, ನಿರ್ವೀರರಾದಂಥವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಒಂದು ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ದೃಢ ಕಾಯಿರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತಹವರ ಒಂದು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಹ ಈ ಮೂಲಕ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಇದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಂತರ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಟ್ಟ ಮಾಡುವುದು ಹೀಗೆ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತಕ್ಕಂಥ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೋ ಆ ಕೆಲಸದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ

ಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಗುವಂತಹ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಭೂ ಸೇನೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಹ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೊರಡತೆ ನಾವು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೆಕ್ಕೆಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ತಯಾರಿಸಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಡಿ.ಸಿ.ಬಿ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತರಹ ಭಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾದ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ನಾವು ಉಚಿತ ಎನ್ನುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ದೇಹಿಕ ಬಲವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಭೂ ಸೇನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿವೆ. ಇದು ಒಂದು ಅನ್ನದ ಸೇನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಕ ಈ ದೇಶದ ಅನ್ನದ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಬಗೆಹರಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದ ಅನ್ನದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯಲು ಯುವಕರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಒಂದು, ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಎರಡು, ಬೋರ್‌ವೆರ್ಸ್ ಫಾಂಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ಪೈ. ಪಾಟೀಲರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಷ್ಟ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದೇವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆಂಚೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿ ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯವಾಗಲಿ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಶಿಸ್ತು ಇರುವ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮನಸ್ಸು ಉಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೆಚ್ಚು ತಕ್ಕ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ವಿವೇಚನಾ ಸಮಿತಿ ಹೀಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಬೇಗ ನಡೆಸಬಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕುರಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯದ ಮಾತಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವತಾತರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಆಯಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವತಾತರಣ ಇಡಬೇಕೋ ಅದು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಮೂಲದಿಂದಾಗಲಿ ಬಂದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವತಾತರಣ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ದಿಶೆಯಿಂದ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾದು ಚುನಾವಣೆಯು ಮುಂದುವರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಪ್ರಿಲಿಗಳಿಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾವು ಆಶಾ ಸನೆ

ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತು ಏನೆಂದರೆ ಅದರಂತೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನ ಉದ್ದೇಗವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪುಟ್ಟದಲ್ಲ ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿ, ಒಂದು ಶಾಲೆ, ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇವುಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಂದು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಾಯಕರಾದ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಈ ಮೂರು ಕೂಡ ಮುಕ್ತಚ್ಛೇತ್ತರನ ಕಣ್ಣು ಇವ್ವ ಹಾಗೆ, ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದರ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೇ ತಮ್ಮಗಳ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಆದರಣೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇದೆ. ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅನಿಶ್ಚಿಂಟ್ ಕಮೀಷನರವರು ಉಪ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ವಿಸ್ತರಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂರು ದ್ದಾರೆ ಜನರೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಇರಾಖೆಯವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಾಯವಾಗಲೇ ತಪ್ಪಾಗಲೇ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನಂತರ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪುಗತಿಗಳು ಏನೇನು? ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಯಾವ ಅಪಾಯವಾಗಲೇ ತಪ್ಪಾಗಲೇ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಮುಕ್ತಚ್ಛೇತ್ತರನ ಕಣ್ಣು ಇವ್ವಹಾಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏನೇನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿವೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ ಪ್ರಭಾಕರ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೂಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಒಂದೂ ಕುಂಠಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿನಿಶ್ಚೇಯಗಳನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಕುಂಠಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿರನ್ನೂ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬರು ಗೌರವ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಆಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೇರವಾಗಿ ಉದ್ಭವವಾಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ದಿವಾನರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈಗ 21-30 ಜನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ

ನೇರವಾದ ಸಮನ್ವಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸಾರೋದ್ದಾರವಾಗಿ ಅವರೇ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಆದಳತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರಬೇಕು ಆದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆದಳತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏರಿಕೆಯೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಕ್ರಿಚಕ್ರ, ವ.ತ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಇರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಬಾಸ್ತವಿಕೆ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಚಕ್ರ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥಾದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೂಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ ಆದರೆ ಸಿಂಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 300 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಒಂದು ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಿದೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಜಲ್ಲ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಟಾರು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂಥ ವಿಚಾರ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲವೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಚೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಇಂಚೂ ಕೂಡ ರಸ್ತೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಡ್ಡಿನಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ವೇಲೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಣ ಇರುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾಗಿ ನಾವು ಮುಗ್ಧ ಪತುಗಳಂತೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಶಾಖೆಗೆ ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ಅವರೂ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್. — ಈಗ ನಾನು ರಸ್ತೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಶಿವಾರು ಆಗದೇ ಇರುವ ಕಡೆ ಅದೆ ಎಂದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ಇದರ ಅರ್ಥ. ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ವಿಷ್ಣು ರಸ್ತೆಗಳು ಅಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಅಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಚೇಗೌಡರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನೂಟನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕದಂತೆ ಬೇಗ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಹವೀದ್‌ಖಾರವರು ಹಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಬಡವರು ಮತ್ತು ಹಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಡಜನರ ಕೇರಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಜನರನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹಳ ಇರುವಾಗ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ಬರದೇ ಹೋದರೂ ಅದನ್ನು ಅತೀರಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಲಿ. ಹೇಳದೇ ಇರಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ, ನೋವು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಕೂಡ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರು, ದೀನದಲಿತರು, ಹಜನರು ಇಂತಹ ಕೇರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಕಷ್ಟ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಗೆಜೆಟ್ ಅಫೀಸರುಗಳು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡಲಾರರು ಎಂದು ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದು ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಹಿಂದಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮೈದ್ಯರು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಹೋದರೆ ವಾಸದ ಮನೆ ನಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹಜನ ಗಿರಿಜನಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ವಾಸದ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಇವೆ, ಮನೆ ನಿಕ್ಕುವ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಮೈದ್ಯರು ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗದಂತೆ ಅವರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ತೊಡಕು ಸರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರು, ಮನೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಬಹಳವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕು ಅದು ಯೋಜನಾಗತವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈಗ ಅದು 46 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂ, ಧಾರವಾಡ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ — ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ 11 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾದಂಥ ಭಾಗ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆ. ಇದು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಯುನೈಟೆಡ್‌ವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಭಾಗ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಲ್ಲ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಸವಕಲು ಆಗದಂತೆ ಬದುಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮಳೆಯಿಂದಲೇ ಬೇಸಾಯ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಖಾನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಂದರೆ, ಕುರಿ ಕೋಳಿ, ಹಸು ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು, ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜೇನನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಗೆಜೆಟ್ ಮಿಷನರಿ ಏನಿದೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಅದರ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಆಯಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳೇನಿವೆ, ತಾಪತ್ರಯಗಳೇನಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತು ಯೋಜನಾಗತವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ತಜ್ಞರ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ ಶರಣಪ್ಪ. — ರಾಯಚೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದೇವದುರ್ಗ, ಯಲ್ಲಾರ್ಗ, ಕೊಪ್ಪಳಗಳನ್ನು ಡಿ. ಪಿ. ಎ. ಪಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ರಿಸಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಲಿಂಗನೂರು ಮತ್ತು ಕುಪ್ಪಳಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ದೇವದುರ್ಗ, ಯಲ್ಲಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಅದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ.ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್. — 176 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ 46 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದರೂ ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕರಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗೆ ಅದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಭಾಗವನ್ನೂ ಸಹ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

10-30 ಎ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್. — ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ನೀವು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅದನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಗೆ ಕೊಡಿ. ಆಗ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಭಂಗಿ. — ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 11 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಯಾವುವು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್. — ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಇವೆ ಎಂದರೆ, ಬಿಜಾಪುರ, ಹುನಗುಂದ್, ಬಾದಾಮಿ, ಬಾಗೇಪಾಡಿ, ಬೀಳ್ಕ, ಮುಂದೋಳ್, ಜಪುಖಂಡಿ, ಇಂಡಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಮುದ್ದೆಬಹಾಳ್ ಹಾಗೂ ಸಿಂದಿಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿ. ಇದರ ಇತಿಮಿತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ರಾಜ್ಯದಾಯಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ

ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಬಾರದು, ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಡುವಾಗ ಪೂರೈ ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಹಾಗೆ ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳೂ ಸಹ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಎಂಬ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇರಾಖೆಗಳ ಸಹಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್‌ಸಮ್‌ಪನ್ ಆಫ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಇಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದರ ಒಂದು ಪ್ಯಾನಿಂಗ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಹಣದ ಮಿತಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಅಂದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಾಗಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ರೀತಿ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಕೃಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾರ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟೇ ಜಾಣ್ಣೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮಯೋಜಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಈಗಲೇ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕೆರೂ ಮಾತನಾಡಿ ದಂತಹವರು ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿ ಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಆ ಎಲ್ಲಾ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈಗಿನ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತೊಡಕುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಈಗ ಸೇರುವ ಬಾವಿ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ನಾಲೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಮೂರು ಪದ್ಧತಿಗಳು ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಮೂರು ಶರಹ ಯೋಜನೆ ಗಳೂ ಕೂಡ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೋಗುವಾಗ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯ ಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಒಪನ್ ವೆಲ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವೀಗ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೇ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲೂ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಬಹಳ ಕೆಳಗೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಸೇರುವ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 16 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ 2 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಿದೆ ಉಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಪೈಪ್‌ಗಳು ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಯಾರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇರಾಖೆಯು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಕೆಲಸಗಳ

ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಪಿ. ಎಚ್. ಇ. ಎಂಬ ಇರಾಖೆ ಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದು ಅದನ್ನು ಬಲಯುತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಡ್ವಿನ್ಸ್ಟೇಟೀವ್ ಪ್ರಾಬ್ಲೆಮ್ಸ್ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೈ ಪಂಪು ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಬಂದರೆ, ಅವು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಪೆನಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಪರ್ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷಿಯಿಂದಲೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಫಾರ್ಮ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಅಡಮರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಇದರಿಂದಲೂ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೈ ಪಂಪು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ, ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಲು ಅಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಿ.ಡಿ.ಒ.ಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಕಾನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಹಣ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನಿಗೆ ಇಷ್ಟು, ಸರ್ರಿಸಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಅವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅದರ ಮೇಯಿಂಟೆನೆನ್ಸ್ ನುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪಿ.ಎಚ್.ಇ.ಗೆ ವಹಿಸುವುದು ಲೇನು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಪುಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ವರ್ತಮಾನ ಕೊಡುವವರು ಬೇರೆ, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವವರು ಬೇರೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವವರು ಬೇರೆ ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆ.ಎಚ್.ಇ. ಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾವು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 36 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಈ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನೀರಿಗಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಮುಂದೆ ಈ ತೊಂದರೆ ಇರಲಾರದು ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದ ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದೆಯೂ ಸಹ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಟಿ. ಫರೀದ್.—ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಾಮರಾಯ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು 1973—74ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸೌತ್ ಕೆನರಾದಲ್ಲಿ ಎನ್.ಆರ್.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ ಆ ಸ್ಕೀಮ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಉರ್ರಾಳು ಟೌನ್ ಪಂಚಾಯತಿಯವರು 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಟೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದಲೂ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಯಿಂದ ಎನ್ಸಿಪೋಷನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದು ಅವರ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಕೋಣ್ಡೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಹಿತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವುಗಳ ಕಡೆ ನಿಗ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಮೆಂಬರ್‌ಗಳು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಣೆ ವೆರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ತಡವಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಟಿ. ಹರೀಶ್.—ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ನುಮಾರು 7-8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕೋ ಆರ್ಮಿನೇಷನ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಾವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹಣ ಸಾಲದು. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಈಗಲಾದರೂ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಎರಡು ಭಾಗ ಇದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಬರುವ ದಿನವಿವರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದದ್ದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸಾಲದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅವಮೂಲ್ಯವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ತರವುಗಳಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವರು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೂ ಅವು ಇನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೋಣೂರೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇದೇ ಅದು ಡೈರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನುಮಾರು 90 95 ಭಾಗದ ಜನರು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾಸ್ತ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ಸ್. ಈ ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಂದು ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಥಾ ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ತರಹದ ಟೀಕೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಒಂದು ಡೈರಿಕ್ಟ್ ಆಗಿ ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆಗಳು ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದವು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಈವರೆಗೆ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಅಷ್ಟೊಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೋಲಿಯಲ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡ ಅಮ್ಮಯ್ಯನವರು 30 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ.ಯವರು ಸೇರಿದ್ದರೂ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಸಂಚು ನಡೆದಿತ್ತು. ಆ

ನಂಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸೈಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡ ತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರು 15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಇವತ್ತು ಈ ತರಹದ ಮಾತನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ನನಗನ್ನು ಸುತ್ತದೆ. 15 ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಭಾವನೆಯೂ ಇದೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೇ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಜ್ಞಾನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿರುತ್ತೋ ಅವನ್ನು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ 2-3 ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಏಕೆ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವರಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲದೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊರದ ವರ್ಷ 300 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಈ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂದರೆ 325 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಹೇಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ದೊಡ್ಡ ತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬರೀ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ಎಸ್.ಸಿ.ಯವರ ಜೊತೆಗೆ ಏಕೆ ಸೆಕ್ಷನ್‌ರವರೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಿಡ್‌ಸ್ಕೂಲ್, ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೀ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ನವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ್ನು ಸುಮಾರು 1 ಲಕ್ಷದ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರದ ವರೆಗೆ ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡ ತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಆಗಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್‌ರವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ 1 ಲಕ್ಷದ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ ಶಿಪ್‌ನ್ನು ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ನೊಮೆಡಿಕ್, ಸೆಮಿ ನೊಮೆಡಿಕ್ ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ಸೆಕ್ಷನ್‌ರವರಿಗೂ ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಪ್ರಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ರವರಿಗೆ 67 ಸಾವಿರ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು 18 ಸಾವಿರ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಎಸ್.ಟಿ. ಇವರಿಗೆ 1 ಸಾವಿರ ಪ್ರಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ರವರಿಗೆ, ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ 240 ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 8 ಸಾವಿರ ಡಿ ನೋಟಿ ಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ರವರಿಗೆ 15 ಸಾವಿರ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದರಂತೆ ಸೆಮಿ ನೊಮೆಡಿಕ್‌ರವರಿಗೆ ಸುಮಾರು 3 ಸಾವಿರ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ 6 ಸಾವಿರ ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಎಸ್.ಸಿ. ಜನರಿಗೆ ಸ್ಟೈಪೆಂಡ್ ಸುಮಾರು 500, 600 ವರೆಗೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಸ್.ಟಿ. 157 ಜನರಿಗೆ ಸ್ಟೈಪೆಂಡ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಮೇಲೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 400 ಎಸ್.ಸಿ. , ಎಸ್.ಟಿ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಅಲ್ಲಿ 32, 315 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮೊಂಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೂ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಪೋಜಿಟರ್‌ಗಳು ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಎಡೆಯಿಂದ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಡಿ ನೋಟಿಫೈಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೋ

ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಎಡ್ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 413 ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 16-17 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ವ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು, ಅದು ನಿಜ. ಅಂಥಾದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಸುಮಾರು 15 ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು 5 ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಭಾವವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 114 ಸರ್ಕಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿವೆ. ಕಳೆದ ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 14 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಹದಿನಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಭಾವ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಂದು ತಿಳಿದು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸುಮಾರು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು ಆರನೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 164 ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸುಮಾರು 8,200 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಭಾವವಿರುತ್ತದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು ಐನೂರು ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ.

11—(0 ಎ. ಎಂ.)

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ದೀನ ದಲಿತರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವವಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಅರಿತ ಸರ್ಕಾರ, ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 308 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಆಕ್ವೀರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ವಾಸದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಂಚಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ನೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಆಕ್ವೀರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗದವರಿಗೆ 14,290 ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನುಳಿದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕೆಟಕಿ ಮತ್ತು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER — in the chair]

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 159 ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರೋನಿಗಳಿವೆ. ಆದರೆ, ಅವೆಲ್ಲಾ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ವರ್ಷ ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರೋನಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮಾರು 80 ಲಕ್ಷ ಪೇರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆದಳತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು; ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಬೇಕು; ಯಾವ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ವಿಶೇಷ ಸೆಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ವಿಶೇಷ ಸೆಲ್ ಐ.ಪಿ.ಓ. ಆವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ವೆಂಚೂರಿ ಎನ್‌ಟಿಎಸ್‌ಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಸೆಲ್‌ನ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೆಚ್ಚು. ಯಾವುದೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 590-600 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಹಾಗೂ ದೀನದಲಿತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಲೇಗಲ್‌ವರ್ಕ್ ನೀಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಲೇಗಲ್‌ವರ್ಕ್ ಮೊರೆಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 19 ಲೇಗಲ್‌ವರ್ಕ್ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೊಂದರಿಂದ ಎರಡು ಏಡ್‌ಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಎನ್‌ಟಿಎಸ್‌ಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮಯ್ಯ.—ಲೇಗಲ್ ಅಡ್ವೈಸರಿಸ್‌ಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಪೂಸಲಿಂಗಂ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದೆ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಜನರಿಂದ ಅರಿಸಿಬಂದ ಶಾಸಕರು ಇವನ್ನು ಅವರ ಅರಿವಿಗೆ ತರುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ದೀನದಲಿತರಾದ ಕಡೆ, ಕಾಲೋನಿಗಳು ರಸ್ತೆಗಳು, ದೀನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಹದಿನೆಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ದೀನದಲಿತರಾದ ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮಯ್ಯ.—ಮಿಥಾ ಸ್ಕೀಂ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಕೆಲವು ಕಡೆ ಫೇಲ್ ಆಗಿದೆ ಈಗ ಈ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ವಿವರ ಸಿದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 1977ರಲ್ಲಿ ವರದಿ ಯನ್ನು ಕೂಡ ಆಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ 15-16 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಆಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. 1977ರಲ್ಲಿ 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಮೊದಲೇ ಇತ್ತು; ಈಗ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೂ ಸೇರಿಸಿ 58 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಅಮೂಲಕ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚೈರಪ್ಪಾಜಿ - ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಕಮಿಟಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತೊಂದರೆ ಅಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ತೊಂದರೆಯೇ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನ ತೊಂದರೆಯೇ ? ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಅಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ರಾಜಕೀಯ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದು ನಿಮ್ಮಿಂದ : ಂಪ್ಪಿ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದು ನಿಮ್ಮಿಂದ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲನಾಯ್ಡು.—ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅದರೂ ಕೂಡ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಎರಡನೆಯದು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ವೀಕರ್‌ಸೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು 2 ಕೋಟಿ ಜನ ಇದ್ದೇವೆ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವರದಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ತಪ್ಪಾಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ರೋಕರಾ ಲೆಕ್ಚರ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಉನ್ನತಿ ಅಗಬೇಕಾದರೆ, 10-20-30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಶಕ್ತಿವೀರಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲನಾಯ್ಡು.—ಕಳೆದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಅವರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲೋ ಇದಲಕ್ಕೆ ಸಂಧ್ಯೆವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕೂಡ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ಇನ್ನೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ವೀಕರ್‌ಸೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ-ವಾಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಪ್ಪೊಂದಂ ಟೀಕೆ ಮಾಡದಿಲ್ಲ; ಅಪುರಂದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನನಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ; ನಾನು ಕೂಡ ಪಾಲಿಸಿ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಪ್‌ಲಿವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹುಡುಗರು ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಂಕಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ; ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಪ್ರವೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆದೇಶ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜ. 50ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಮಕ್ಕಳು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ

ತಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮಕ್ಕಳು 50ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಿದೆ ಇದನ್ನು ತಾವು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯವರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್. —ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ: ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾರಣ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದರೆ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಜೀವನ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. —ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್. —ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. —ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಆಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲಿಂಗಯ್ಯ. —ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ಇವೆ. ಹಿಂದೆ 14 ಮಂದಿಯಂತೆ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ 1:10ರಂತೆ ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ 50 ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬದಲು 100 ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಡಿ. ಬಂಗೇರ. —ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ಗೆ ಅಫಿಡವಿಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್. —ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ತೊಡಕಿನ ವಿಷಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ತರಹ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಡಿ. ಬಂಗೇರ. —ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ 10-15 ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ಬಂದು ಒಂದು ಅಫಿಡವಿಟ್‌ಗೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತೆ ಬಸ್ ಚಾರ್ಜ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್. —ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮಯ್ಯ. —ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಹುಡುಗರು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಆಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ, ಇವೊತ್ತು ಹುಡುಗರು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅಫಿಡವಿಟ್ ತರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. —ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

SRI DODDA THIMMAIAH —490 Scheduled Castes families will be benefited by this scheme. The object of the scheme is to reclaim land, give it to them, give tractors, irrigation facilities, ploughs and all that. Where is that implemented and where are those 490 Scheduled Caste families?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಬೋಗಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರೋಪದೋಷ ಆಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಲವು ವಿವಿಧ ಆಗಬಹುದು ಈಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್, ಬ್ಯಾಕ್ ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್, ಮತ್ತೆ ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಿವಿಧ ಆಗಿರಬಹುದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

SRI DODDA THIMMAIAH.—Why do you incorporate it in the report and mislead the Scheduled Caste People that you are helping the 490 Scheduled Caste people?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದು ಎಲ್ಲದೆ ಎಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತರಹ ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾವು ಸಾಧನವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನ ಸಮಿತಿಯವರು, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಆಧಾರದ ವರದಿಯ ಮೇರೆ ವಿನೇನು ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದೆ ಗುರುತಿಸಿ, ಸೀನಿಯರ್ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್, ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ವೇಶಕರಾಗಿದ್ದಂತಹವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರಣೆ ಯಾವ ಹಂತ ದಲ್ಲಿ ಇದೆ? ಈ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಟೀಕೆ ಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾರು ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ತಪ್ಪು ನಡೆಯತಕ್ಕದನ್ನು ನಮ್ಮ ನಜರಿಗೆ ತಂದರೆ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಟ್ರಾಜರಿಯಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿ, ಮಾರ್ಚ್ ಅಪ್ರಿಲ್‌ವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಟೆಂಡರ್ ಇಲ್ಲದೇ ಬಟ್ಟೆ, ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿರುವುದು ಇದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರ್ಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿಜೆನ್ಸ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದತಹ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಜನರನ್ನು ಸಸ್ಪೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಯಾದರೂ ತಪ್ಪು ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ತಿಳಿದು ಬಂದರೆ ಅದ್ವೈ ವಿಚಾರಿಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹಮೀದ್ ಷಾ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಪೊಲೀಸರ ಆನಾಥರಾಗಿರುವುದ ರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿಗಲಿ, ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಉತ್ತರ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸೋಷಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಡಗೊಗ್ ಕ್ಯಾಸ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪೆಡಗೊಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್, ನೋಮೆಡಿಕ, ಮತ್ತು ಸೆಮಿನೋಮೆಡಿಕ, ನೋಟಿಫೈಡ್ ಮತ್ತು ಡೀ ನೋಟಿಫೈಡ್ ಇವರಿಗೆ 90-95 ಪರಸೆಂಟ್ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣ ಪೂರ್ತ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ — ಇನ್ನು ಕಡೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಜೂರು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

11-30 A.M.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಹೆಡ್ಕರಾಜ್ (ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಳಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು 1977-78ನೇ ಸಾಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. 1976-77 ರಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 1976-77ರಲ್ಲಿ ಈ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೋಸ್ಕರ 77 ರಕ್ತ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ಯಾನ್ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಡ್ಡೀಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಳೆದ ಸಲ ನಾನು ತಮಗೆ ನೀಡಿದ ಅಶ್ವಾಸನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೆ ಸಮಗ್ರ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 1975-76 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಟ.ನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಯೋಜನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಿನಿಂದಲೇ ಇಂಥ 2 ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 1976-77ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡೀಟ್‌ನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 1977-78ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದ 7 ಡಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 1976-77 ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಬಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯೆಂದರೆ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ನಡೆಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅನಾಥ ಬಾಲಕಿಯರ ವಿವಾಹದ ಯೋಜನೆ. ಇಂಥ ಅನಾಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ 30/0 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಧನವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಾನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನಾನು ಘೋಷಣೆ ನೀಡಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವರ್ಷ ಏಳುಮಂದಿ ತರುಣರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಏಳು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು 1976-77ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ ಇರುವವರಿಗೆ 28 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದೊಳಗಿರಬೇಕೆಂದು ಏನು ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಅದನ್ನು 38 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರು

ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಧವೆಯವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಜಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಇರಾಖೆಯು ಬಳ್ಳಾರಿ ಸರ್ಜಫೈಡ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸರಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಸರ್ಜಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲನ ಹಬ್ಬದ ಬಂದು ಅಟ-ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ-ನಾಟಕ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಜಫೈಡ್ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದ್ದ ಸುಮಾರು 400 ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ 11 ವಿವಿಧ ಒಂದು ಶಿಬಿರವನ್ನು ಕುಂಬಳಗೋಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಯುವಜನ ಇಲಾಖೆಯ ಯೂತ್ ಹಾಸ್ಪರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು 4 ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 325 ಮಹಿಳೆಯರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸ್ತ್ರೀ ಸೇವಾ ನಿಕೇತನಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 40 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಂದು ಈ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಒಹಳಷ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಗೃಹ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ “ಅನಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಟು ದಿ ನೀಡೀ ವಿಮೆನ್” ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 436 ಮಹಿಳೆಯರು 30,000 ರೂಪಾಯಿ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಚೈನಿಂಗ್ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ಎಂದರೆ “ಸ್ಟೆಪ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಫೋಗ್ರಾಂ.” ಈ ಫೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎರೆಯಾಗಲಿ 1 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನ ಇರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಹರಿಜನ 70 ಜನ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ 1 ಲಕ್ಷ 32 ಸಾವಿರ ಜನರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸುಮಾರು 200 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಕೇವಲ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿತ್ತು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಷವೆಂದು ಆಚರಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚುವುದುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಕ್ಕಳ ಕರ್ಯಾಣ ಮಂಡಲಿಯು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಕ್ಕಳ ಕರ್ಯಾಣ ಮಂಡಲಿ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂಡಲಿ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಂಡಲಿ ಪರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಯುವಜನ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಲಭವನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಎನ್ನರಣೆಗೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಭವನದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಒಂದು ಶಿಬಿರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ-ಉತ್ಸವವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಾಲಭವನದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು

ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಗೂ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ರಾಯತು. ಈಗ ಬಾಲಭವನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಉಡುಪಿ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ಅನುಪಾಲನಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳನ್ನು, ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ವಯಸ್ಕರಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಯಸ್ಕರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 24 ಬಾಲ ರಕ್ಷಣಾ ಗೃಹಗಳ ಪೈಕಿ 18 ರಕ್ಷಣಾಲಯಗಳು ಇರಾಖೆಯಿಂದಲೂ ಉಳಿದ 6 ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪ್ರೊಬೇಷನ್ ಮತ್ತು ಆಫ್ಫೇರ್ ಕೇರ್ ಆಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. 1976-77 ರಲ್ಲಿ ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿತ್ತು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇಂಥ 12 ಸ್ಕೂಲ್ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರಿಗಾಗಿಯೇ ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 2 ಸ್ಕೂಲ್ ಇವೆ. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮೈಸೂರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲವೆ ಇನ್ನುಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೇವಾ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಪ್ರಾತ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಕೂಡ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ವೊನ್ನೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಾದರಿವಾಗಿ ಆಡಿನಿಷನ್ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 45 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬರುವ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಯಾರು 6 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 40 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಡ್ಡಿಯಿಂದಲೇ ಅಂಗವಿಕಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಂಥ ಮಗುವು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಭಾರವಾಗಬಾರದು, ಆ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಾಕಲು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಲು ಒಂದು ಪೀಠ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 45 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಕಾಯುವ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಗಾಲ ಚಕ್ರ, ಶ್ರವಣಾದನೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ಜೆಟ್ಲೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಅಂಶ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರು ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಕಾದಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ 100ಕ್ಕೆ 100 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 33 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ದನ ರಹಾಯವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದುದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನೆನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಕೋಟಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ವಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನೇನು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳು

ತ್ರೇನೆ, ಬಹುಶಃ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೋದ ನಮಯದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ 1975-76-77ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದ ಧನ ಸಹಾಯ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವು ಪಡೆದಿರಲಾರದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ವರ್ಕಿಂಗ್ ಉಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಎಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 44 ಆನಾಥಾಲಯಗಳ ಇದ್ದು ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಮ್ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಉಮೆನ್ಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಶೇಕಡಾ 75 ರಷ್ಟು ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 25 ಖರ್ಚಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇಕಡಾ 12 ವರೆಯಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡದ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ 6.10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ಕಂತನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡು ಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಸಾದಾರಣವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ 29 ಲಕ್ಷ 31 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಮೂರು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಉಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ 1976-77ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಕರ್ಯಾಣ ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿಯು ಹೊಸದಾಗಿ ರಚನೆ ಯಾದ ವಿಷಯ ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. 1976-77ರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇವರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಒಂದು ಮೇನೇಜ್ ಮೆಂಟ್ ಕೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸುಮಾರು 50 ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಈ ಒಂದು ವಾರದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು, ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲ ಇದು ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ತರಬೇತಿಯಾದ ಕಾರಣ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮೇನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ರವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿಯವರಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುವುದು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿಯವರು 14 ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್‌ಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಬೇಕರಿ ಯೂನಿಟ್ ಆರಂಭಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ 5 ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣವಾದ ಸುಮಾರು 26 ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಕರ್ಯಾಣ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಇರಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ 22 ಲಕ್ಷ 55 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡ ಶಿವಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ನೂರು ಉಮೆನ್ಸ್ ವೆರ್ಕಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ರಾಜ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆ ಯರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕರ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ರಚನೆಯಾದುದರಿಂದ ಅದು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆರ್ಕಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಮ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೂ ಸಹಾಯ ಬೇಕೆಂದು, ತಾವು ಮತವರ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪಿ.ಡಿ. ಬೆಂಗಳೂರವರು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಬಾಲಭವನ ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸಿಕ್ವಿಡರಿ ಅದರ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟು ಬಾಲಭವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವರೇ ಮೇಲ್ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವೆಂದೂ ಒಡಲಿ ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೂ ಬಾಲಭವನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆರೀತಿ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಗೂ ಒಂದು ಬಾಲಭವನವನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಪಾಧುರಾಜ್.—ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎರಡೂ ಬಾಲಭವನವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಯಾರುಬೇಕಾದರೂ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೂಯೇ ಪಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡರು ಕೆಲವೊಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮಗಾದರೂ ಬಾವನೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೋಜನೆಯೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯದಿರತೀಯಲ್ಲ ನಡೆಯು ತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೊಡ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಯಾವುದೇ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅನಾಚಾರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಪು ಗಮನಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಮಿದ್ ಷಾ ರವರು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಅನುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ದೀನದಲಿತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ಮತ ಬೇಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕಕ್ಕೊಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಮ್‌ಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾತರಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾರೊಂದು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರೂ ಆದುವ ಭಾಷೆಯೆಂದರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಿಕ್ಯವ್ಯಾಪಸ್ತೆ ಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದೇ ಈ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಪೋಗ್ರಾಮ್ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಅನೇಕ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮಕ್ಕಳ ಯಾರು ಹಾಲು, ಬ್ರೆಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾತಿವಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈವತ್ತು ಮುಂದಿನಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತ ದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಮಂಜೂರಾಯಿಸುವ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER:—The question is:

“That respective sums not exceeding the amounts mentioned in the list of demands be granted to government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of Demands No- 48, 49, 58, 30 and 31.”

The motion was adopted and the demands were granted

As ordered by the Chair the motion of Demands for grants adopted of the House are reproduced below :—

**DEMAND NO. 30 — SOCIAL SECURITY AND WELFARE
(EXCLUDING WOMEN AND CHILDRENS WELFARE)**

“That a sum not exceeding Rs. 10,55,44,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of ‘Social Security and Welfare (Excluding Women and Childrens Welfare)’”.

DEMAND NO. 31:—WOMEN AND CHILDRENS WELFARE

“That a sum not exceeding Rs. 4,75,64 000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of “Women and Childrens Welfare””.

DEMAND NO. 48:—COMMUNITY DEVELOPMENT.

“That a sum not exceeding Rs. 13,19,90,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of “Community Development””.

DEMAND NO. 49:—DROUGHT PRONE AREAS PROGRAMME :

“That a sum not exceeding Rs. 9,13,10,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of “Drought Prone Areas Programme””.

**DEMAND NO. 58:—COMPENSATION AND ASSIGNMENTS TO LOCAL BODIES
AND PANCHAYATI RAJ INSTITUTIONS**

“That a sum not exceeding Rs. 8,60,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1978 in respect of “Compensations and assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions””.